

VALSTYBINIO MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTO GAMTOS TYRIMŲ CENTRO INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS VALDYMO IR ŽINIŲ PERDAVIMO NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šie intelektinės nuosavybės valdymo ir žinių perdavimo nuostatai (toliau - Nuostatai) nustato Intelektinės nuosavybės objektų, sukurtų ar įgytų Valstybiniame mokslinių tyrimų institute Gamtos tyrimų centre (toliau - GTC), įvertinimo, teisių į Intelektinės nuosavybės objektus realizavimo GTC vardu, valdymo ir perdavimo tvarką.
2. Nuostatai parengti vadovaujantis GTC steigimo dokumentais, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymu, Lietuvos Respublikos patentų įstatymu, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009-12-01 įsakymu Nr. ISAK-2462 patvirtintomis Rekomendacijomis Lietuvos mokslo ir studijų institucijoms dėl teisių, atsirandančių iš intelektinės veiklos rezultatų, Europos Komisijos 2008-04-10 rekomendacija dėl intelektinės nuosavybės valdymo žinių perdavimo veikloje ir universitetų bei kitų viešųjų mokslinių tyrimų organizacijų praktikos kodeksu (2008/416/EB) ir kitais galiojančiais teisės aktais.
3. Nuostatai taikomi GTC, GTC darbuotojams, GTC studijuojantiems asmenims, asmenims, dirbantiems ar kitu sutartiniu pagrindu pasitelktiems GTC vykdomuose moksliniuose projektuose (nepriklausomai nuo tokių projektų finansavimo pobūdžio), asmenims, dalyvaujantiems GTC moksliniuose projektuose, kuriais siekiama sukurti intelektinę nuosavybę ar tikėtina, kad Intelektinė nuosavybė bus sukurta.
4. Intelektinės nuosavybės objektų kūrimas ir žinių perdavimas yra vienas iš GTC veiklos tikslų. GTC skatina savo darbuotojus, studentus, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtos partnerius aktyviai prisidėti prie Intelektinės nuosavybės objektų kūrimo ir žinių perdavimo veiklos.
5. GTC informuoja asmenis, kuriems taikomi šie Nuostatai, apie Intelektinės nuosavybės valdymo ir žinių perdavimo tvarką.

II. SĄVOKOS

6. Nuostatuose naudojamos sąvokos:
 - 6.1. **Autorių teisių objektas** - originalūs literatūros, mokslo ir meno kūriniai, įskaitant kompiuterių programas, apibrėžti Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme. Autorių teisės atsiranda automatiškai sukūrus kūrinį ir joms nereikalinga registracija.
 - 6.2. **Autorius** - asmuo, sukūręs kurinį.
 - 6.3. **Autorių teisių subjektas** - autorius, kitas fizinis arba juridinis asmuo, Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme nustatytais atvejais turintis išimtinės turtinės autorių teisės, taip pat fizinis arba juridinis asmuo, kuriam perėjo išimtinės turtinės autorių teisės (autorių teisių perėmėjas).

- 6.4. **Bendraautorius** - asmuo, kuris kartu su kitais autoriais sukuria vieną kūrinį, nepaisant to, ar jis sudaro nedalomą visumą, ar susideda iš dalių, kurių kiekviena gali turėti savarankišką prasmę. Bendraautoriumi nelaikomas asmuo, kuris suteikia materialinę, techninę ar organizacinę pagalbą kuriant kūrinį.
- 6.5. **Bendraautorystė** - kūrinys sukurtas 2 ar daugiau autorių.
- 6.6. **Darbuotojas** - asmuo, su kuriuo sudaryta darbo sutartis.
- 6.7. **Duomenų bazė** - susistemintas ar metodiškai sutvarkytas kūrinys, duomenų arba kitokios medžiagos rinkinys, kuriuo galima individualiai naudotis elektroniniu ar kitu būdu, išskyrus kompiuterių programas, naudojamas tokių duomenų bazėms kurti ar valdyti.
- 6.8. **Dizainas** - viso gaminio ar jo dalies vaizdas, sudarytas iš gaminio ir (arba) jo ornamentikos specifinių savybių - linijų, kontūrų, spalvų, formos, tekstūros ir (arba) medžiagos.
- 6.9. **Gretutinių teisių objektas** - tiek tiesioginis (gyvas atlikimas), tiek į garso ar audiovizualinę laikmeną įrašytas kūrinio atlikimas, fonograma, audiovizualinio kūrinio (filmo) pirmasis įrašas, transliuojančiosios organizacijos radijo ir (ar) televizijos transliacija.
- 6.10. **Honoraras** - tai sumos, išmokamos gyventojui pagal autorių licencinę sutartį už suteiktą teisę naudotis jo sukurtu literatūros, mokslo ar meno kūriniumi (pramoninės nuosavybės objektu, gretutinėmis teisėmis, franšize, *know-how*).
- 6.11. **Intelektinė nuosavybė** - teisės į intelektualinės veiklos rezultatus : literatūros, mokslo, meno ir kitus autorinius kūrinius, pramoninės nuosavybės objektus, kompiuterių programas, duomenų bazines, gerosios patirties (angl. *know-how*) pavyzdžius, komercines paslaptis ir kt. (toliau - Intelektinės nuosavybės objektai).
- 6.12. **Intelektinės nuosavybės apsaugos teisinės formos** - išradimo patentavimas, dizaino registravimas, prekių ženklo registravimas, puslaidininkio gaminio topografijos registravimas, autorinių sutarčių sudarymas, konfidencialumo sutarčių sudarymas.
- 6.13. **Intelektinės nuosavybės teisių gynimas** - visuma veiksmų ir jiems atlikti būtinų priemonių, skirtų atkurti pažeistas Intelektinės nuosavybės teises, jas pripažinti, apsaugoti nuo gresiančių ir pakartotinių tolesnių teisės pažeidimų, pašalinti bet kokius teises pažeidžiančius veiksmus, taip pat kompensuoti pažeidimu padarytą žalą. Konkretūs teisių gynimo priemonės ir būdus nustato intelektinės nuosavybės teisių apsaugai skirti Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių, kuriose GTC priklausanči Intelektinė nuosavybė bus ginama, įstatymai.
- 6.14. **Intelektinės nuosavybės teisių auditavimas** - nuolatinis procesas, kurio metu GTC periodiškai peržiūri naudojamų, nuosavybės teise valdomų Intelektinės nuosavybės teisių statusą, susijusias sutartis ir Intelektinės nuosavybės teisių valdymo tvarką.
- 6.15. **Išradėjas** - fizinis asmuo, sukūręs išradimą.
- 6.16. **Išradimas** - technikos lygiu nežinoma, taip pat nežinoma atitinkamos srities specialistui bei turinti pramoninį pritaikomumą idėja.
- 6.17. **Know-how (geroji patirtis)** - įvairaus pobūdžio žinių visuma, ypač susijusi su jų turėtojo patirtimi bei kompetencija. Geroji patirtis patenka į pramoninės nuosavybės sąvoką ir nėra registruojama. Šios žinios gali būti licencijuojamos.
- 6.18. **Kolektyvinis kūrinys** - autorinių kūrinių sukaupimas ir susistemintas rinkinys, kurio savininku laikomas asmuo, kurio iniciatyva šis rinkinys buvo kuriamas ir kuriam vadovaujant kūrinys buvo sukurtas, pvz., enciklopedijos, enciklopediniai žodynai, periodiniai mokslo kūrinių rinkiniai, laikraščiai, žurnalai, kiti kolektyviniai kūriniai. Kūrinių, kurie buvo įtraukti į kolektyvinį kūrinį, autoriai išsaugo savo išimties teises, jeigu sutartis nenumato ko kita.
- 6.19. **Komercinė paslaptis** - informacija, kuri dėl savo slaptumo turi įgijusi tam tikrą

materialą vertę.

- 6.20. **Kompiuterių programa** - žodžiais, kodais, schemomis ar kitu pavidalu pateikiamų instrukcijų, kurios sudaro galimybę kompiuteriui atlikti tam tikrą užduotį ar pasiekti tam tikrą rezultatą, visuma, kai tos instrukcijos pateikiamos tokiomis priemonėmis, kurias kompiuteris gali perskaityti; ši sąvoka apima ir parengiamąją projektinę tokių instrukcijų medžiagą, jeigu pagal ją galima būtų sukurti minėtą instrukcijų visumą.
- 6.21. **Konfidenciali informacija** - informacija, kurią gavęs asmuo turi pareigą neatskleisti jos tretiesiems asmenims.
- 6.22. **Kūrinys** - originalus kūrybinės veiklos rezultatas literatūros, mokslo ar meno srityje, nepaisant jo meninės vertės, išraiškos būdo ar formos.
- 6.23. **Licencija** - autorių teisių, gretutinių teisių ar *sui generis* teisių subjekto (licenciaro) leidimas, suteikiantis kūrinio, gretutinių teisių ar *sui generis* teisių objekto naudotojui (licenciatui) teisę naudoti kūrinio, gretutinių teisių ar *sui generis* teisių objekto originalą arba jo kopijas (licencijos dalyką) nurodytoje teritorijoje tokiu būdu ir tokiomis sąlygomis, kaip numatyta licencinėje sutartyje. Licencija gali būti išimtinė arba neišimtinė. Neišimtinė licencija licenciaras suteikia licenciatui teisę naudoti licencijos dalyką pasilikdamas teisę suteikti tokią teisę kitiems asmenims ir pats naudoti licencijos dalyką. Išimtinė licencija - tokia licencija, pagal kurią licenciaras, suteikęs licenciatui teisę naudoti licencijos dalyką, netenka teisės suteikti tokias pačias licencijas kitiems asmenims ir neturi teisės pats naudoti licencijos dalyką licenciatui perduotų teisių dalyje.
- 6.24. **Licencinė sutartis** - sutartis, kuria suteikiama teisė naudotis Intelektinės nuosavybės objektu.
- 6.25. **Moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra** - sisteminga kūrybinė gamtos, žmogaus, kultūros ir visuomenės pažinimo veikla ir jos rezultatų panaudojimas.
- 6.26. **Patentas** - išradimų apsaugos forma.
- 6.27. **Patentabilus išradimas** - bet kokios technikos srities išradimai, kurie yra nauji, atitinka išradimo lygį ir turi pramoninį pritaikomumą.
- 6.28. **Patento savininkas** - asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka išduotas patentas.
- 6.29. **Patentinis grynumas** - teisinė technikos objekto savybė, rodanti, kad jame nėra elementų (požymių), kurie saugomi pagal galiojančius išradimų, naudingųjų modelių patentus ar atitinkamas paskelbtas paraiškas tokiems patentams gauti.
- 6.30. **Pelnas** - pinigų suma, gauta iš visų GTC konkretaus Intelektinės nuosavybės objekto komercinimo pajamų (perleidimo pajamos, licencijavimo pajamos, už perduotas Intelektinės nuosavybės teises GTC gautų turtinių teisių pinigine vertė) atėmus visas su to konkretaus Intelektinės nuosavybės objektų susijusias komercinio sąnaudas (pvz., patentavimo išlaidas, patentinio grynumo įvertinimo išlaidas, Intelektinės nuosavybės objekto komercinimo ir rinkos potencialo tyrimo išlaidos).
- 6.31. **Pramoninės nuosavybės objektai** - išradimų patentai, dizainas, prekių ženklų ir puslaidininkinių gaminių topografijos - bei kiti Intelektinės nuosavybės objektai.
- 6.32. **Pumpurinė (spin-off) įmonė** - projekto idėjos teikėjo kartu su valstybine(-ėmis) mokslo ir studijų institucija(-omis) Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka įsteigta labai maža, maža ar vidutinė įmonė, skirta MTEP rezultatų komercinimui.
- 6.33. **Pradedančioji (start-up) įmonė** - projekto idėjos teikėjo Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka įsteigta labai maža, maža ar vidutinė įmonė, skirta MTEP rezultatų komercinimui.
- 6.34. **Studentas** - asmuo, studijuojantis aukštojoje mokykloje ar Mokslinių tyrimų institute pagal studijų programą arba doktorantūroje.
- 6.35. **Tarnybinis išradimas** - išradimas, sukurtas: 1) darbo sutarties, kuri numato išradybos

veiklą, vykdymo metu; 2) kai yra konkretus pavedimas, projektavimo, konstravimo, mokslinio tyrimo arba technologijų kūrimo metu; 3) naudojantis sukaupta darbdavio patirtimi arba jo technologijomis ir įrengimais.

- 6.36. **Žinių perdavimas** - Intelektinės nuosavybės teisių perdavimas iš GTC verslui, kitiems partneriams, taikomas tiek registruotai, tiek neregistruotai Intelektinei nuosavybei. Bendrąja prasme žinių perdavimas apima kelias MTEP stadijas: tiek žinių kūrimą drauge su verslo įmonėmis, kitais subjektais, tiek jų tiesioginį perdavimą licencijuojant, perduodant Intelektinę nuosavybę, kuriant pumpurines įmones.

III. GTC SUKURTOS INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS PRIKLAUSOMYBĖ

7. Turtinės teisės į Intelektinės nuosavybės objektus, sukurtus GTC darbuotojų, studentų, kitų asmenų, dirbančių ar sutartiniu pagrindu pasitelktų GTC vykdomuose moksliniuose projektuose (nepriklausomai nuo tokių projektų finansavimo pobūdžio), maksimalia įstatymų nustatyta apimtimi priklauso GTC, jei Intelektinės nuosavybės objektai sukurti:
 - 7.1. vykdant darbo funkcijas, numatytas darbo sutartyje, pareiginiuose nuostatuose, GTC lokaliniuose aktuose; arba
 - 7.2. pasinaudojant GTC infrastruktūra (Intelektine nuosavybe, patalpomis, įranga, piniginėmis lėšomis, pasitelkus GTC darbuotojus ir/ar studentus, medžiagomis kt.); arba
 - 7.3. studijuojant GTC; arba
 - 7.4. vykdant GTC koordinuojamus mokslinius projektus.
8. GTC sutartyje su Darbuotoju, Studentu, asmeniu, vykdančiu GTC mokslinį projektą, asmeniu, finansuojančiu GTC vykdomą mokslinį tyrimą, gali būti sutarta dėl kitokios Intelektinės nuosavybės objektų priklausomybės nei nurodyta Nuostatų 7 punkte.
9. Jei kyla ginčas dėl Nuostatų 7 punkte nurodytų sąlygų egzistavimo, sąlygų buvimą arba nebuvimą turi įrodyti atitinkamu faktų besiremiantis asmuo.
10. Publikuoti Intelektinės nuosavybės objektus, turtinės teisės į kuriuos priklauso GTC, Darbuotojas, Studentas, asmuo dirbantis ar kitu sutartiniu pagrindu pasitelktas GTC vykdomuose moksliniuose projektuose gali tik GTC raštu sutikus.
11. Jeigu Intelektinės nuosavybės objektas sukurtas bendrai kelių asmenų, kiekvienas asmuo turi teisę savo nuožiūra naudoti sukurtą Intelektinės nuosavybės objekto dalį, turinčią savarankišką reikšmę, jei tai neprieštarauja Intelektinės nuosavybės objekto esmei, šiems Nuostatomis, ir kitaip nenustatyta sutartimi tarp Intelektinės nuosavybės objektą sukūrusių asmenų.
12. Turtinės teisės į Intelektinės nuosavybės objektus, sukurtus GTC Darbuotojų, Studentų, kitų asmenų, dirbančių ar sutartiniu pagrindu pasitelktų GTC vykdomuose moksliniuose projektuose (nepriklausomai nuo tokių projektų finansavimo pobūdžio), maksimalia įstatymų nustatyta apimtimi priklauso atitinkamam Darbuotojui, Studentui ar asmeniui, dirbančiam kitu sutartiniu pagrindu, pasitelktam GTC vykdomuose moksliniuose projektuose, jei Intelektinės nuosavybės objektas sukurtas ne Nuostatų 7.1-7.4 punktuose nurodytomis sąlygomis.
13. GTC, taikant viešųjų pirkimų taisykles, gali įsigyti Intelektinės nuosavybės objektus, priklausančius tretiesiems asmenims, savo nuosavybėn. GTC gali juos įsigyti atlygintinai ir neatlygintinai. Sutartyje gali būti nustatyta, kad pasibaigus laikui, kuriam GTC buvo įsigijusi ar sutarusi dėl teisės naudoti Intelektinės nuosavybės objektą, GTC turi pirmumo teisę atsisakyti pratęsti sutartį tokiomis pačiomis arba kitomis Sutarties šalies siūlomomis sąlygomis.
14. Asmenų prašymu GTC gali savo nuosavybėn įgyti intelektinės nuosavybės objektus, kurie sukurti GTC Darbuotojų, Studentų, asmenų, dirbančių ar kitu sutartiniu pagrindu pasitelktų

GTC vykdomuose moksliniuose projektuose. Prieš įgydama tokius Intelektinės nuosavybės objektus, GTC pati ar pasitelkdama trečiuosius asmenis, įvertina šių objektų poreikį GTC veikloje. Įvertinamas poreikis esamuose, būsimuose tyrimuose.

15. GTC, vykdydama bendrus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros projektus su kitais privataus ir viešo sektoriaus asmenimis, bendruose projektuose sukurtos intelektinės nuosavybės objektų priklausomybę ir/ar jos valdymo taisyklės nustato sutartimi. Sutartimi GTC gali sutarti įvairius bendrai mokslinio projekto metu sukurtos Intelektinės nuosavybės objektų priklausomybės ir valdymo modelius, įskaitant:

15.1. GTC yra bendrai sukurtos Intelektinės nuosavybės objekto savininkė, o projekto partneris gali turėti arba neturėti, išimtinę arba neišimtinę, atlygintą ar neatlygintą licenciją naudoti Intelektinės nuosavybės objektą. Tyrimo projekto partneris, tobulindamas technologiją gautos iš GTC licencijos pagrindu ir atradęs naują Intelektinės nuosavybės objektą gali išpareigoti GTC suteikti neišimtinę licenciją šį Intelektinės nuosavybės objektą naudoti GTC veikloje. Sutartis gali numatyti tyrimo partnerio teisę po tam tikro laiko arba įvykus tam tikroms sąlygoms (pvz., pritrauktas investuotojas, pasiektas tam tikra Intelektinės nuosavybės objektu pagrįsto produkto ar paslaugos komercinio apimtis pinigine išraiška) įsigyti nuosavybės GTC Intelektinės nuosavybės objektą. Tyrimo projekto partneris sutartimi gali būti įpareigotas mainais į suteiktą licenciją suteikti GTC savo turimų Intelektinės nuosavybės objekto licenciją. Tyrimo projekto partnerio teisių apimtis bendruose projektuose paprastai turėtų būti proporcinga tyrimo partnerio indėliui (darbo prie projekto laikui, skirtoms lėšoms, projekte panaudotoms GTC priklausančioms ar naudojamoms Intelektinės nuosavybės teisėms) į projektą.

15.2. GTC yra arba nėra bendrai sukurtos Intelektinės nuosavybės objekto licencijos gavėja, o bendrai sukurtos Intelektinės nuosavybės objekto savininkas yra tyrimo projekto partneris. GTC visada turėtų siekti sutartimi sulgyti, kad mokslo tyrimo partneris, sukūręs naują Intelektinės nuosavybės objektą naudodamas nuosavybės teise valdomą ir bendrame su GTC projekte gautą Intelektinės nuosavybės objektą, suteiktą licenciją GTC savo veikloje (savarankiškai ar su kitais mokslo projektų partneriais) naudoti tokius vėlesnius Intelektinės nuosavybės objekto patobulinimus.

15.3. GTC gali būti sukurtos Intelektinės nuosavybės objekto bendrasavininke kartu su mokslo tyrimo partneriu. Šis atvejis įprastas, kai dalyvių indėlis mokslinio tyrimo projekte yra apylygis. Tokiais atvejais GTC turi siekti tiksliai nustatyti savo teisių apimtį sukurtame Intelektinės nuosavybės objekte bei susitarti, ar projekto dalyviai gali savo teises į Intelektinės nuosavybės objektą įgyvendinti savarankiškai, ar gali disponuoti Intelektinės nuosavybės objekto dalimi su kito projekto partnerio žinia ar sutikimu. GTC taip pat reiktų įvertinti, ar jai reikalinga pirmumo teisė atsisakyti pirkti projekto partnerio Intelektinės nuosavybės objekto dalį, jei projekto partneris nuspręstų savo dalį parduoti.

16. Turtinės teisės į GTC Darbuotojų sukurtus mokslinius autorinius kūrinius priklauso GTC ta apimtimi, kiek neviršija Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų nustatytų moksliniai darbuotojo akreditacijai keliamų reikalavimų. GTC Darbuotojui priklauso turtinės teisės į sukurtus mokslinius autorinius kūrinius ta apimtimi, kiek jie viršija numatytą ribą. Autoriaus ar GTC sutartimi su Kūrinio užsakovu gali būti nustatytos kitos nei šiame punkte numatytos turtinių autoriaus teisių priklausomybės taisyklės.
17. Turtinės teisės į Kūrinius, kurie išleidžiami GTC lėšomis, sutartimi visam įstatymuose numatytam turtinių teisių galiojimo laikui perleidžiamos GTC, jei kitaip nenustatyta sutartimi su autoriumi.
18. GTC teisės aktų nustatyta tvarka gina jai priklausančias Intelektinės nuosavybės teises šių galiojimo laikotarpiu. Intelektinės nuosavybės autorius gina Intelektinės nuosavybės teises savarankiškai, kai Intelektinės nuosavybės objektas priklauso autoriui. Intelektinės nuosavybės objekto autoriai yra atsakingi už Intelektinės nuosavybės objekto originalumą.

- Jei paaiškėja trečiųjų asmenų teisių pažeidimo atvejų GTC naudojant Intelektinės nuosavybės objektą, šio objekto autoriui GTC Darbuotojui gali būti taikoma drausminė atsakomybė, o GTC dėl to patyrus nuostolių, toks autorius turi pareigą juos kompensuoti.
19. GTC Konfidencialia informacija be kitos informacijos, kuri gali būti įvardinta kaip konfidenciali GTC sudaromose sutartyse, laikoma ši informacija: GTC vykdomų mokslinių tyrimų eiga ir rezultatai iki jų publikavimo; šių Nuostatų nustatyta tvarka teikiamų išradimų deklaracijų duomenys; Pramoninės nuosavybės objektų registravimo paraiškos iki jų pateikimo kompetentingai pramoninės nuosavybės objektus registruojančiai institucijai; sutarčių su GTC dėl Intelektinės nuosavybės objektų naudojimo sąlygos; projektų finansavimo paraiškos iki sprendimo dėl jų tenkinimo priėmimo kompetentingoje valstybės institucijoje.
 20. Be GTC rašytinio sutikimo Konfidenciali informacija negali būti atskleidžiama tretiesiems asmenims ir viešinama. Kai Konfidenciali informacija yra susijusi su sutarties pagrindu GTC vykdomais užsakomaisiais moksliniais tyrimais, vykdomais įgyvendinant specialias programas ar projektus, įpareigojančias viešinti tyrimo rezultatus, Konfidencialios informacijos atskleidimo ir viešinimo tvarka gali būti nustatyta sutartyje ir/ar mokslinių tyrimų programos/projekto taisyklėse.
 21. Prieš GTC Darbuotojams, GTC studijuojantiems asmenims, asmenims, dirbantiems ar kitu sutartiniu pagrindu pasitelktiems GTC vykdomuose moksliniuose projektuose publikuojant Konfidencialią informaciją, turi būti gautas atitinkamo GTC padalinio ar GTC mokslinio tyrimo vadovo sutikimas, kuris, rekomenduojama, kad būtų rašytinis. Jei reikia, Konfidencialią informaciją perduodant tretiesiems asmenims, išskyrus kompetentingoms valstybės institucijoms, įgyvendinančioms joms priskirtas funkcijas remiantis Konfidencialia informacija (patentų biurai, finansinę paramą administruojančios institucijos, kt.), su trečiaisiais asmenimis turi būti pasirašoma konfidencialumo sutartis, numatanti, kokia informacija laikoma konfidencialia, Konfidencialios informacijos neatskleidimo pareiga ir atsakomybės už tokios pareigos pažeidimus.

IV. GTC SUKURTOS INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS OBJEKTŲ VALDYMO IR ŽINIŲ PERDAVIMO PROCESAS

22. Intelektinės nuosavybės objektų valdymo ir žinių perdavimo procesą gali inicijuoti GTC Technologijų perdavimo komitetas (toliau – Komitetas) arba GTC Darbuotojas, Studentas, asmuo, dirbantis ar kitu sutartiniu pagrindu pasitelktas GTC vykdomuose moksliniuose projektuose (nepriklausomai nuo tokių projektų finansavimo pobūdžio), asmuo, dalyvaujantis GTC moksliniuose projektuose, kuriais siekiama sukurti Intelektinę nuosavybę ar, kuriuose tikėtina, kad intelektinė nuosavybė bus sukurta.
23. GTC Komitetas identifikavęs, kad konkretaus GTC vykdomo mokslinio tyrimo esami rezultatai turi komercinimo potencialą ir atlikęs Nuostatų 27-29 punktuose numatytą vertinimą, turi teikti rekomendaciją GTC vadovui dėl Intelektinės nuosavybės objekto teisinės apsaugos priemonių taikymo ir siūlomos teisinės apsaugos formos.
24. GTC Darbuotojas, Studentas, asmuo, dirbantis ar kitu sutartiniu pagrindu pasitelktas GTC vykdomuose moksliniuose projektuose (nepriklausomai nuo tokių projektų finansavimo pobūdžio), asmuo, dalyvaujantis GTC moksliniuose projektuose, kuriais siekiama sukurti Intelektinę nuosavybę ar kuriuose, tikėtina, kad Intelektinė nuosavybė bus sukurta, manydamas, kad yra sukurtas Pramoninės nuosavybės objektas, pagal Nuostatų 7 punktą priklausantis GTC, apie tokį Pramoninės nuosavybės objektą informuoja GTC, pateikdamas Pramoninės nuosavybės apsaugos paraišką (Priedas Nr. 1) (toliau - Paraiška). Paraiška turi būti pateikta nedelsiant, bet ne vėliau nei per 10 dienų nuo Intelektinės nuosavybės objekto sukūrimo.

25. Paraiškoje nurodyta ir su ja susijusi informacija, įskaitant tokios Paraiškos pateikimo ar nagrinėjimo GTC faktą, laikoma Konfidencialia informacija. GTC, GTC Komitetas, Paraišką pasirašęs asmuo, kiti Paraiškoje nurodyti išradėjai įsipareigoja laikyti Paraišką ir su ja susijusią informaciją paslapyje iki GTC sprendimo dėl pasinaudojimo teise į Pramoninės nuosavybės objektą įgyvendinimo (pvz., patento paraiškos pateikimo, atsisakymo pasinaudoti teise į Pramoninės nuosavybės objektą).
26. Paraiška pateikiama GTC Komitetui. Gavus paraišką, jos gavimas bei gavimo laikas turi būti patvirtinami Komiteto atsakingo nario parašu ant Paraiškos. Komiteto narius apibrėžtam terminui skiria GTC vadovas iš GTC Darbuotojų, atsakingų už mokslo plėtrą, finansų valdymą, administravimą. GTC vadovas gali nuspręsti, kad į Komiteto sudėtį įeina ir padalinio ar projekto, kurio Darbuotojas, Studentas ar tyrimą atliekantis asmuo pateikė Paraišką, vadovas bei Paraiškoje nurodyti išradėjai.
27. Per 1 mėnesį ar konkrečiu atveju per Komiteto nurodytą ilgesnį laikotarpį, Komitetas turi įvertinti Paraišką ir GTC vadovui pateikti rašytinę rekomendaciją, kurioje nurodoma: ar GTC ketina įgyvendinti savo teisę į Pramoninės nuosavybės objektą ir, jei taip, siūlomą Paraiškoje nurodyto Pramoninės nuosavybės objekto teisinės apsaugos formą.
28. Paraiškoje nurodyti išradėjai įsipareigoja kooperuotis su Komitetu šiam atliekant vertinimą ir Komiteto prašymu teikti prieinamą techninę informaciją apie Pramoninės nuosavybės objektą.
29. Komitetas turi teisę, užtikrindamas Paraiškos konfidencialumą, kreiptis į kitus GTC darbuotojus ir/ar trečiuosius asmenis konsultacijų dėl: galimybės ir tikslingumo įgyti turtines teises į Paraiškoje nurodytą Pramoninės nuosavybės objektą; teisinės apsaugos formos ir apimties pasirinkimo; Paraiškoje nurodyto Pramoninės nuosavybės objekto pritaikomumo praktikoje galimybių; rinkos Paraiškoje nurodytam Pramoninės nuosavybės objektui ir/ar jo pagrindu sukurtam prototipui įvertinimo; produktui ar paslaugai naudojant Paraiškoje nurodyto Pramoninės nuosavybės objekto sukūrimui reikalingų finansavimo šaltinių; kitų su komercinimu susijusių klausimų. GTC perka Komiteto rekomendacijai parengti reikiamas paslaugas įstatymų nustatyta tvarka.
30. GTC vadovas Komiteto rekomendaciją patvirtina arba grąžina papildomam nagrinėjimui per 1 savaitę nuo Komiteto rekomendacijos gavimo.
31. GTC vadovui priėmus sprendimą GTC pasinaudoti teisėmis į Paraiškoje nurodytą Pramoninės nuosavybės objektą, Pramoninės nuosavybės objekto autorius turi pateikti GTC reikalingą informaciją, reikalingą Pramoninės nuosavybės objektui registruoti, valdyti, komercinti, ginti. Taip pat GTC vadovui priėmus sprendimą GTC pasinaudoti teisėmis į Paraiškoje nurodytą Pramoninės nuosavybės objektą, tarp Pramoninės nuosavybės objekto autoriaus ir GTC turi būti pasirašoma sutartis reguliuoti GTC ir autoriaus tarpusavio santykiams registruojant Pramoninės nuosavybės objektą, jį valdant, dalinantis komercinimo pajamas. Sutartis pasirašoma iki pateikiant Pramoninės nuosavybės objektą registruoti. Tokios sutarties nuostatos negali prieštarauti šiems Nuostatams. Pramoninės nuosavybės registravimo procesą GTC vardu tokiu atveju koordinuoja Komiteto paskirtas atsakingas narys (pvz., administruoja patentinių patikėtinių paslaugų viešojo pirkimo procesą, savalaikį palaikymo mokesčių sumokėjimą).
32. GTC vadovui priėmus sprendimą, kad GTC neketina pasinaudoti teisėmis į Paraiškoje nurodytą Pramoninės nuosavybės objektą, teisė į Paraiškoje nurodytą Pramoninės nuosavybės objektą nuo GTC vadovo sprendimo dienos pereina Pramoninės nuosavybės objekto autoriui.

V. INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ KOMERCINIMAS

33. Komitetas gali inicijuoti GTC Intelektinės nuosavybės teisių komercinimu GTC vadovui teikdamas rekomendacijas dėl GTC priklausančių Intelektinės nuosavybės objektų komercinimo formų ir apimčių. Sprendimą dėl GTC priklausančių Intelektinės nuosavybės objektų komercinimo formų ir apimčių priima GTC vadovas.
34. GTC gali komercinti jai priklausančius Intelektinės nuosavybės objektus atlygintinai juos perduodama arba licencijuodama.
35. Intelektinės nuosavybės objekto, į kurį GTC priklauso kartu su kitu bendrasavininkiu, teisės komercinimo sąlygos nustatomos GTC ir kito bendrasavininkio sutartyje.
36. Lietuvos Respublikos teisės aktų tvarka, gavęs atotinkamus įgaliojimus, GTC gali būti juridinių asmenų dalyve, gali steigti pumpurines įmones, pirkti ar mainais už Intelektinės nuosavybės objekto licenciją gauti Pradedančios įmonės akcijų.

VI. INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ AUDITAS

37. Intelektinės nuosavybės teisių auditas (toliau – Auditas) yra neatskiriama gero Intelektinės nuosavybės valdymo proceso dalis. Jis GTC gali padėti išlaikyti ir pritraukti akademinio personalo, mokslinių tyrimų partnerių, mokslinių tyrimų užsakovų, išlaikyti konkurencingą poziciją kitų mokslo ir studijų įstaigų atžvilgiu.
38. Auditas yra nuolatinis procesas, kurio metu GTC periodiškai peržiūri naudojamų, nuosavybės teise valdomų Intelektinės nuosavybės teisių statusą, susijusias sutartis ir Intelektinės nuosavybės teisių valdymo tvarką. Atsižvelgdami į Audito rezultatus, GTC turi priimti sprendimą dėl Intelektinės nuosavybės teisių tolesnio valdymo (pardavimo, licencijavimo, atsisakymo ir pan.).
39. Auditas gali būti atliekamas visuose ar dalyje GTC padalinių, visų, registruotų ar tik neregistruotų Intelektinės nuosavybės teisių atžvilgiu. Minimali Audito apimtis turėtų apimti viešuose registruose esančios informacijos bei su Intelektinės nuosavybės teisėmis susijusių sutarčių surinkimą ir patikrinimą.
40. Tikslinga Auditą atlikti prieš keičiantis akademiniam personalui, prieš Intelektinės nuosavybės objektus reglamentuojančių įstatymų pasikeitimus, reikšmingo komercinio sandorio sudarymą ir pan. Ruošiantis Auditui, tikslinga įvertinti, kurios GTC Intelektinės nuosavybės teisės yra reikšmingiausios GTC mokslo tyrimų projektuose. Nustatant reikšmingas Intelektinės nuosavybės teises, tikslinga išsiaiškinti, kurių teisių praradimas lemtų didelės mokslinės reikšmės ar piniginės vertės užsakomųjų projektų sustabdymą. Audito tikslas - nustatyti, ar GTC esantis Intelektinės nuosavybės valdymo procesas yra adekvatus ir pakankamas apsaugoti GTC reikšmingiausias Intelektinės nuosavybės teises.
41. Audito metu:
 - 41.1. inventorizuojamos Intelektinės nuosavybės teisės, kurias GTC valdo ar turi nuosavybės teise:
 - 41.1.1. įvertinama, kurios turimos teisės nenaudojamos GTC veikloje, nėra pelningos GTC;
 - 41.1.2. identifikuojamos potencialios naujos saugotinos Intelektinės nuosavybės teisės, sukurtos GTC veikloje;
 - 41.1.3. nustatoma, ar GTC naudojamos, turimos nuosavybės teise Intelektinės nuosavybės teisės tinkamai įformintos ir apsaugotos (pvz., registruotos, sumokėti atnaujinimo mokesčiai, įtraukti į komercinių paslapčių sąrašą, laikomasi konfidencialumo įsipareigojimu);
 - 41.1.4. identifikuojama, ar yra Intelektinės nuosavybės teisių, kurias tretieji asmenys gali ginčyti (pvz., naudojami klaidinančiai panašūs į trečiųjų asmenų prekių ženklai; publikuotas išvestinis kūrinys nėra pakankamai originalus lyginant su pirminiu kūrinium);

- 41.1.5. nustatyti GTC veiklos sritis, kuriose Intelektinės nuosavybės deklarasavimas, valdymas, komerciniams ar gynimas tobulintinas ir kaip;
- 41.1.6. įvertinti, ar galiojančių licencijavimo susitarimų sąlygos adekvačios esamai rinkos praktikai ir, jei reikia, teikti pasiūlymus tobulinti licencijų pajamų surinkimo praktiką (pvz., licencinis mokestis, sulicencijavimo galimybės, ar pakankami sutartiniai patvirtinimai ir garantijos, ar numatyta neišimtinė licencija į licenciatą atliktus licencijuotos technologijos patobulinimus GTC).
- 41.2. identifikuojamos esamos ir potencialios grėsmės Intelektinės nuosavybės teisių nuosavybei, valdymui, komercinimui, gynimui, sudarytų sutarčių dėl Intelektinės nuosavybės galiojimui ir pažeidimui. Tuo tikslu patikrinama:
 - 41.2.1. ar atsižvelgiant į GTC teisinę formą, GTC sutartys yra tinkamos;
 - 41.2.2. ar GTC teisės į Pramoninės nuosavybės objektus tinkamai įregistruotos (ar viešų registrų informacija aktuali, likęs jų galiojimo laikotarpis);
 - 41.2.3. ar turimos kompiuterių programų licencijos adekvačios GTC veiklos apimčiai;
 - 41.2.4. ar darbo sutartyse su GTC darbuotojais, sutartyse su studentais, trečiaisiais asmenimis (vizituojančiais mokslininkais) nustatyti adekvatūs konfidencialumo įsipareigojimai, įterptos Intelektinės nuosavybės teisių perdavimo GTC nuostatos;
 - 41.2.5. ar visiems GTC, GTC kurios kuriojamoose projektuose veiklą vykdančioms asmenims galioja pareiga deklaruoti sukurtas Intelektinės nuosavybės teises GTC;
 - 41.2.6. ar tinkamai praktiškai įgyvendinamas GTC informacijos, publikacijų monitoravimas prieš skelbimą, siekiant išvengti Konfidencialios informacijos paviešinimo, plagijavimo, trečiųjų asmenų teisių pažeidimo kontrolės;
 - 41.2.7. ar teisėtai ir adekvačiai naudojamas nekonkuravimo įsipareigojimas;
 - 41.2.8. ar GTC Intelektinės nuosavybės teisių naudojimas (įskaitant informacijos publikavimą GTC interneto tinklapyje) atitinka teisinius reikalavimus (gauti sutikimai), GTC sutartinius įsipareigojimus, susijusius su užsakomaisiais tyrimais ar bendrų mokslinių tyrimų atlikimu;
 - 41.2.9. ar GTC darbuotojai yra tinkamai susipažinę su Nuostatais;
 - 41.2.10. ar galimi reikalavimai GTC iš trečiųjų asmenų dėl Intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo ir/ar GTC Intelektinės nuosavybės teisių tretieji asmenys nepažeidžia.
42. Audito ataskaitoje turėtų būti suformuotos rekomendacijos dėl optimalaus Intelektinės nuosavybės tolesnio naudojimo GTC ateityje: teisinės apsaugos formos pasirinkimo; prioritetų nustatymo tarp Intelektinės nuosavybės teisių sukūrimo GTC ir tokių teisių įsigijimo iš trečiųjų asmenų, tarp turimų teisių pardavimo ir tolesnio tokių teisių panaudojimo GTC; nenaudingų, mažo pelningumo Intelektinės nuosavybės teisių perleidimo galimybių.

VII. FINANSINĖS NAUDOS PASIDALIJIMAS

43. GTC, Nuostatų 7 punkto nustatyta tvarka įgijęs turtinę teisę į Intelektinės nuosavybės objektą ir iš jo komercinimo gavęs Pelno, tokios Intelektinės nuosavybės objekto autoriui susitarimo su GTC pagrindu skiria sutartą procentą iš Intelektinės nuosavybės teisės komercinio gauto Pelno. GTC numatomos patirti išlaidos dėl Intelektinės nuosavybės teisių palaikymo ir/ar gynimo dėl komercinimo proceso kuravimo gali būti įskaičiuojamos į GTC išlaidas. Skaičiuojant Pelną, konkretus pelno dydis, tenkantis autoriui, ir jo mokėjimo tvarka nustatoma GTC ir autoriaus sutartyje, pasirašomoje Nuostatų 31 punkte nustatyta tvarka, o parenkamas priklausomai nuo Intelektinės nuosavybės objekto ekonominės vertės ir GTC gautos naudos jį naudojant. GTC šiame punkte nurodytą autorinį atlyginimą autoriui moka ir tuo atveju, jei Pramoninės nuosavybės objektų kūrimas įeina į autoriaus darbo funkcijas ir už tai autoriui mokamas sutartas papildintas atlyginimas. Jei Intelektinės nuosavybės teisė

sukurta autorių kolektyvo, jie tarpusavyje autoriams priklausančią Pelną dalį pasidalina savarankiškai pagal kiekvieno jų indėlį kuriant Intelektinės nuosavybės objektą ir tai patvirtina raštu sutartyje su GTC. Tais atvejais, kai autoriui iš Intelektinės nuosavybės teisės komercinio gauta Pelnas mokamas periodinėmis išmokomis, mokama tik jei atitinkamą laikotarpį Pelnas buvo gautas.

44. GTC tenkanti finansinės naudos dalis paskirstoma taip: vidiniams GTC administraciniams kaštams padengti skiriama 10%; GTC padalinio, kuriame dirba Intelektinės nuosavybės objekto autorius, veiklos galimybių gerinimui skiriama 90%.
45. GTC finansuojamo Nuostatų 7 punkte nurodyto asmens kūrinio publikavimo atveju, GTC, kaip autoriaus turtinių teisių turėtojas, autoriui moka sutarto dydžio honorarą, skaičiuojamą nuo GTC iš autoriaus turtinių teisių komercinimo gautos finansinės naudos ir moka sutartyje su autoriumi nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai autoriui iš autoriaus turtinių teisių komercinio gauta finansinė nauda mokama periodinėmis išmokomis, mokama tik jei atitinkamą laikotarpį finansinė nauda buvo gauta.

VIII. INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS TEISIŲ GYNIMAS

46. Intelektinės nuosavybės teisės gina jų savininkas teisės aktų nustatyta tvarka.
47. Intelektinės nuosavybės teisės į objektus, sukurtus bendruose projektuose su mokslinio tyrimo partneriu ar užsakomųjų darbų partneriu, ginamos sutartyje numatytu būdu.

IX. KONFLIKTŲ SPRENDIMAS

48. GTC darbuotojai, studentai, kiti asmenys, dirbantys ar sutartiniu pagrindu pasitelkti GTC vykdomuose moksliniuose projektuose įsipareigoja dėti visas pastangas, kad būtų išvengta asmeninių interesų konflikto Intelektinės nuosavybės objektų autorystės atžvilgiu, o apie visus galimus interesų konfliktus turi pranešti GTC iš anksto.
49. GTC darbuotojai ir studentai neturi teisės priimti įsipareigojimus GTC vardu, prieštaraujančius esminėms GTC siekiamybėms ir vertybėms.
50. GTC darbuotojai ir studentai turi atlyginti GTC patirtą finansinę žalą, jeigu paaiškėtų, kad jie nesilaikė viešų ir privačių interesų derinimo ar prisiėmė įsipareigojimus GTC vardu, kurie prieštarauja esminėms GTC siekiamybėms ir vertybėms.
51. Kilusius interesų konfliktus GTC su darbuotojais ir studentais turi siekti spręsti abipusiu sutarimu. Nepavykus sutarti, interesų konfliktai sprendžiami laikantis Lietuvos Respublikos teisės.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

52. Visi su Intelektinės nuosavybės teisėmis susiję klausimai, neaptarti Nuostatuose, sprendžiami laikantis Lietuvos Respublikos teisės.
53. Nuostatai įsigalioja nuo jų patvirtinimo dienos.
54. Nuostatai keičiami, papildomi, panaikinami GTC vadovo sprendimu.
55. Nuostatus pažeidę asmenys atsako drausmine tvarka ir pagal Lietuvos Respublikos teisę.

**VALSTYBINIO MOKSLINIŲ TYRIMŲ INSTITUTO GAMTOS TYRIMŲ CENTRO
INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS VALDYMO IR ŽINIŲ PERDAVIMO NUOSTATŲ**

Priedas Nr. 1 Pramoninės nuosavybės objekto apsaugos paraiška

Pateikiantis asmuo:	<i>vardas pavardė</i>
Pramoninės nuosavybės objektas:	<i>išradimas, know how, išradimas ir know how, sukūrimo laikas ir kt.</i>
Pramoninės nuosavybės objekto autorius(-iai):	<i>vardas pavardė, pareigos, indėlis į objekto sukūrimą procentine išraiška</i>
Sukūrimo laikas:	<i>metai, mėnesis, diena/laikotarpis, kuriuo buvo kuriamas IN objektas</i>
MTEP rezultato esmė:	<i>išradimo, know how aprašymas</i>
Pramoninės nuosavybės objekto aprašymas:	<i>techninė problema, kurią sprendžia išradimas ar know how; siūlomas techninės problemos sprendimo būdas ir jo techniniai požymiai; susiję su pramoninės nuosavybės objektu dokumentai, fiksuojantys pramoninės nuosavybės kūrimo eigą; atlikti tyrimai siūlomam techniniam sprendimui patikrinti, jų metodai ir rezultatai</i>
Patentinė informacija:	<i>žinomos publikacijos siūlomo techninės problemos sprendimo srityje; patentai ir patentinės paraiškos siūlomo techninės problemos sprendimo srityje</i>
Pramoninės nuosavybės objekto kūrimui panaudotas GTC turtas ir ne GTC turtas	<i>medžiagos, įranga, lėšos, darbuotojai, intelektinė nuosavybė, pasirašytos sutartys, susijusios su pramoninės nuosavybės objekto kūrimu</i>

Konfidencialumo įsipareigojimas:

Aš, pramoninės nuosavybės objekto apsaugos paraiškos teikėjas, pasižadu visą su pramoninės nuosavybės objekto sukūrimu susijusią informaciją laikyti slapta, neatskleisti jos tretiesiems asmenims, iki GTC sprendimo dėl pasinaudojimo teise į pramoninės nuosavybės objektą įgyvendinimo.

Pateikiantis asmuo: _____
(vardas pavardė, pareigos, parašas, data).